

Posudek vedoucích
Jolana Škachová

Jolana Škachová přišla do našeho ateliéru před dvěma roky po zkušenostech z Černického ateliéru na Umprum a z Malby 1 Roberta Šalandy. Její přítomnost v ateliéru je pro nás všechny velkým přínosem, nejen kvůli samotné tvorbě, ale i kvůli erudici, živému zájmu nejen o umění, ale také na AVU ne tolik obvyklé vnitřní disciplíně.

Práce Jolany se už před několika lety projevovala groteskností a surreálními prvky. Skupinové figurativní náměty byly výrazněji spojené s folklorem a vesnickým prostředím.

Hlavním médiem pro ni byla malba s příležitostnými odbočkami k experimentům s objektem.

Později dospěla k redukovanějším, koncentrovanějším malbám na hraně předmětnosti.

Zobrazované motivy se nám zdály jako oblečení ze skříně, které obživlo, záhyby látek mohly připomínat krajiny nebo části lidského těla bez svých tělesných výplní. Tento přístup se projevuje i v novějších dílech. Též zůstala zachována příbuznost s klasickými charakteristickými prvky surrealismu, především tekuté vlnící se tvary a atmosféra snu.

V minulém roce učinila Jolana další zásadní rozhodnutí - povrchy, odkazující k textiliím nebo krajinným záhybům se rozhodla zpracovávat prostřednictvím pastelek na papíře. To novým pracem dodalo mihotavý, místy sametový povrch, který vyvolává touhu se jej dotknout. Změna techniky Jolaně přinesla velký posun - oproti malbám, které byly více dořečené, zatížené barevnými plochami, mají kresby výraznější lehkost, průzračnost a citlivost.

Kladení jednotlivých barevných vrstev přes sebe je velmi pracným a dlouhodobým procesem.

Jolana postupně vytvořila osobní svět s vlastními charakteristickými prvky. Ty nám dávají signál, že jednotlivé samostatné kresby patří do společného "univerza". Můžeme nahlížet do tělesných textilních krajin, v nichž se nejasně vynořují náznaky sexuality, patrnější, když se jednotlivé kresby potkají pohromadě v instalaci. Důležitá je hra s měřítkem - z pohozeného oblečení se stávají krajiny a pohoří, můžeme si pomyslně přepínat od jednoho způsobu čtení k druhému. Autorka říká, že se snaží vyhnout ostrým úhlům, vše na jejích kresbách je měkké, bezpečné, jemné.

Jolana mimořádným způsobem pracuje s detaily. Kresba často stojí na klíčové drobnosti, jakou je dírka, vypáraná nitka, zmnožený stín nebo skvrnka, případně zdvojení nebo multiplikování prvků do vzoru, průhledy, vlnění či omotávání. Zároveň každá jednotlivá práce stojí na pevné, zřetelně definované kompozici a má svůj vnitřní význam.

Jolana skoro meditativním způsobem ukládá velké množství času do překrývajících se kresebných vrstev, svědčí to o výrazné trpělivosti, kterou můžeme z druhé strany vnímat i jako pozitivní druh eskapismu.

Zásadní pro vnímání Jolaniny práce je motiv lidského doteku. Autorka zmiňuje letmo zahlédnutý citát Milana Kundery "...byť by to byla vaše vlastní ruka, přec byste nebyl rád, kdyby se Vás dotkla...". Jeho zvláštní, matoucí poetika souzní s Jolaninými kresbami.

Dotek může být něčím žádoucím i podvědomě nepříjemným. Nevyžádaný dotek v tramvaji představuje porušení osobního prostoru, diskomfortní situaci, která nás nutí ucuknout, za odlišných podmínek je dotek zároveň potenciálním zdrojem intimního spojení. V Jolaniných kresbách se často objevuje rukavička nebo ponožka jako vrstva, která brání našemu tělu nechtěně se dotknout jiného. U Jolany souvisí motiv doteku s haptickými kvalitami samotných kreseb, ale i se způsobem instalace za sklem, který fyzickému kontaktu s kresbami brání.

Každá nová kresba byla pro nás příjemným překvapením. Ocenili jsme i literární kvality textové části práce. Moc se budeme těšit na další vývoj po ukončení studia.

Práci hodnotíme známkou Výborně.

Alice Nikitinová
Matěj Smetana

Let Nikitinová 9.6.2025